

Utlåtande 2013:27 RIV (Dnr 322-660/2012)

Policy för bedömning i skolan

Motion (2012:21) av Per Olsson (MP)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2012:21) av Per Olsson (MP) om ”Policy för bedömning i skolan”
anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Per Olsson (MP) har skrivit en motion (2012:21) om behovet av en policy för bedömning i skolan. Per Olsson föreslår att Stockholms stad beslutar att ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram och besluta om, samt kommunicera en gemensam policy för bedömning i skolan.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att en särskild policy för stadens bedömningsarbete inte är nödvändig.

Utbildningsnämnden anser att det inte är nödvändigt att utöver de styrdokument som finns, och de satsningar som sker, ta fram en gemensam policy för bedömning i skolan.

Mina synpunkter

Frågan om bedömning och betyg är ett av skolans mest centrala områden och en mycket viktig fråga för elevers lärande. Arbetet med likvärdig och rättvis bedömning har varit högt prioriterat under de senaste åren.

Stockholmsprovet genomförs numera varje år. Det är ett diagnostiskt prov i gymnasiets årskurs ett som testar elevernas matematikkunskaper. Provet är utformat av experter vid Stockholms universitet tillsammans med utvecklingsläraren i matematik vid utbildningsförvaltningen. Provet ger viktig information om matematikundervisningen på grundskolorna, samt vilka skolor som har problem med glädjebetyg. Stockholmsprovet är bara ett exempel bland många där staden arbetar aktivt med betygs- och bedömningsfrågor i syfte att få en likartad bedömning mellan skolor.

Det är även viktigt att lyfta fram de resultatdialoger som utbildningsförvaltningen har med samtliga skolors skolledningar. Där sker en genomgång av skolans arbetssätt, mål och resultat för att gemensamt formulera strategier för det kommande förbättringsarbetet. I det arbetet är självklart betyg och bedömning en viktig del.

Satsningar för att stödja lärares och skolledares bedömningsarbete har genomförts på olika nivåer. En mängd stödmaterial har tagits fram, både i form av skrifter och digitalt stöd.

Det är viktigt att påpeka att statliga styrdokument gäller för Stockholms skolor och att ytterligare dokument riskerar att göra styrningen mer otydlig.

Jag delar utbildningsförvaltningens och stadsledningskontorets åsikt att det inte är nödvändigt att utöver de styrdokument som finns och de satsningar som sker, ta fram en gemensam policy för bedömning i skolan.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2012:21) av Per Olsson (MP) om ”Policy för bedömning i skolan”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Bifalla motionen
2. Att därutöver anföras

Vi ser positivt på det utvecklingsarbetet som gjorts i staden gällande bedömning och betygssättning. Fortfarande är det dock en för stor skillnad i hur arbetet med bedömning sker ute på skolorna, särskilt gällande de lägre årskurserna. En policy, likt förslaget i motionen, skulle medföra en större medvetenhet om bedömningsarbetet i skolan och bidra till att både lärare, elever och föräldrar fick ett större stöd i hur de ska förhålla sig till bedömning.

Det utvecklingsarbete som gjorts har haft en tydlig anknytning till aktuell forskning vilket är väldigt välkommet. Det har dock inte fått som resultat att det som motionen föreslår redan är en realitet på stadens skolor. Att skolans författningar inte ställer krav på en kommunövergripande policy för bedömning är inget skäl till att det inte kan eller bör införas i staden. En sådan policy skulle också brygga avståndet mellan beslutsfattare och den enskilda skolan gällande frågor som bedömning och betygssättning. Något som vore välkommet med tanke på den något förenklade betygssystemet i den politiska debatten.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Karin Wanngård (S) enligt följande.

Per Olssons motion *Policy för bedömning i skolan* lyfter upp en rad områden med förbättringspotential i Stockholms skolor. Ett särskilt viktigt område är det kontinuerliga utvecklingsarbetet kring bedömning och bedömningsformer. En rad sådana projekt startades under madatperioden 2002-2006. Tyvärr ser vi allt mer hur detta arbete stannat av och fokus har kommit allt mer att läggas på enkelt mätbara mål. Tyvärr så blir inte grisen fetare ju oftare man mäter den. Det märks när vi studerar hur andelen som är behöriga till gymnasiet ökade perioden 2002 – 2006 och minskat mellan 2006 – 2012. Vad som nu krävs är att ett seriöst och systematiskt utvecklingsarbete genomförs för att förbättra Stockholms skolresultat.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:21) av Per Olsson (MP) om ”Policy för bedömning i skolan” anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför.

Stockholm den 23 januari 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Lotta Edholm

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Det är kvaliteten på lärarens undervisning som till största delen avgör hur det går för eleverna. Lärarnas bedömningar av kunskap och färdigheter och förmedling av dessa bedömningar till eleverna på ett ärligt och respektfullt sätt är ett viktigt led i undervisningen. Det kräver både träning och känsla. Risker finns annars att ett dåligt omdöme sänker en elevs självförtroende. Utöver skolornas ordinarie budgetar menar vi att det snarare behövs mer resurser för kompetensutveckling inom utvärdering och bedömning och höjda lärarlöner än en ny policy.

I styrningen av skolan finns så många mål och delmål att det kan vara svårt att se huvuduppgiften. Det viktigaste är att fokusera på att kunskapsresultaten är för låga och att det är stora skillnader i resultat mellan skolor, klasser och elever. Jämlika och höga kunskapsresultat måste vara överordnat mål för Stockholms skolor. Det kräver fokus på tydliga kunskapsmål i undervisningen och en uppföljning av resultaten som är välförankrad hos eleverna. Allt lärande är beroende av att läraren får en bra relation till eleverna. En bra lärare måste också ha stark ämneskunskap och vara en god berättare.

ÄRENDET

Per Olsson (MP) har skrivit en motion om behovet av en policy för bedömning i skolan. Per Olssonföreslår att Stockholms stad beslutar att ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram och besluta om, samt kommunicera en gemensam policy för bedömning i skolan.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionärens uppfattning att arbetet med bedömning är en mycket betydelsefull del i skolans och stadens arbete för ett ökat lärande och en hög kunskapsutveckling. I den av kommunfullmäktige antagna skolplanen slås fast att alla elever har rätt till betyg som på ett rättvist sätt speglar elevens kunskapsnivå och att staden kontinuerligt ska arbeta med betyg- och bedömningsfrågor i syfte att få en likartad bedömning mellan skolor.

Stadsledningskontoret anser dock att en särskild policy för stadens bedömningsarbete inte är nödvändig. De råd, stöd och styrdokument som finns på såväl statlig som kommunal nivå är en god grund att stå på och stadens arbete behöver istället inriktas mot fortsatta utvecklingsinsatser och analys av bedömningsarbetet.

Under de senaste åren har arbetet med ”omdömen, bedömning och betyg” varit ett prioriterat område inom staden. Parallellt med utbildningsnämndens implementering av stora reformer har kompetensutvecklingsinsatser inom bedömning genomförts, stödmaterial har tagits fram och det digitala stödet för elevdokumentation har utvecklats.

Stadsledningskontoret ser positivt på det arbete som utbildningsnämnden bedriver för att stödja lärares och skolledares bedömningsarbete. Kontoret vill understryka att det är ett arbete som behöver fortsätta. En central del i detta, som också motionären lyfter fram, är att bedömningsarbetet i skolorna utvärderas och följs upp. Stockholmsprovet i matematik och andra stadsgemensamma prov är betydelsefulla steg för att följa upp och främja likvärdig bedömning. Fortsatt analys av skolornas betygsättning i relation till de nationella proven är en annan betydelsefull komponent. För att bedömningarna ska leda till lärande nya insatser är det viktigt att arbetet med analys av de dokumenterade bedömningarna sker kontinuerligt på alla nivåer i organisationen, från lärarens analys av den enskilde eleven till central förvaltnings analys av aggregerade

resultat.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen besvaras med hänvisning till vad som sagts i detta tjänsteutlåtande.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2012 att godkänna förvaltningens förslag som sitt yttrande över motionen.

Reservation anfördes av Per Olsson m fl (MP), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen anser att frågan om bedömning och betyg är ett av skolans mest centrala områden och en viktig fråga för elevers lärande.

Omdömen, bedömning och betyg har varit ett prioriterat område i staden 2008-2012 och många satsningar har genomförts på olika nivåer i syfte att stödja skolornas arbete i bedömning och betygssättning.

Skolverkets allmänna råd för planering och genomförande av undervisningen (Skolverket, 2011) ger en tydlig styrning när det gäller vad rektor, lärare och huvudman ska göra i relation till bedömning men även vikten av att lärare samordnar planeringen av undervisningen med andra lärare så att arbetsbelastningen blir rimlig för eleverna. I de allmänna råden framgår att huvudmannen bör se till att skolorna kontinuerligt arbetar för att bedömning och betygssättning ska vara likvärdig mellan skolorna.

I stadens skolplan finns riktlinjer som slår fast att alla elever har rätt till betyg som på ett rättvist sätt speglar elevens kunskapsnivå. Stockholms stad ska kontinuerligt arbeta aktivt med betyg- och bedömningsfrågor i syfte att få en likartad bedömning mellan skolor.

Utvecklingssatsningar

För att stödja lärares och skolledares bedömningsarbete, utifrån rådande författningar och forskning, har förvaltningen bedrivit ett omfattande arbete inom ramen för det prioriterade området ”Omdömen, bedömning och betyg”. Arbetet presenteras i detalj i bilaga 2.

Det genomförda arbetet har haft en tydlig koppling till de reformimplementeringar som genomförts inom grundskolan sedan 2008. Det gäller införandet av skriftliga omdömen, mål och nationella prov i årskurs 3 samt de nya läroplanerna för grundskola och grundsärskola. En utgångspunkt har varit att få en tydlig koppling mellan läroplanens mål, undervisningens innehåll och bedömningen av elevers kunskande/lärande. En annan utgångspunkt har varit vad aktuell forskning (ex. John Hattie, McKinsey-

rapporten, Dylan Wiliam)) säger är framgångsrika strategier för elevers lärande. Exempel på sådana strategier är att elevers förståelse för sitt eget lärande ökar, att lärare ger kontinuerlig återkoppling till eleverna samt använder bedömningen av elevers lärande för att ständigt ompröva och förbättra sin undervisning.

Satsningar har genomförts på olika nivåer och omfattat både lärare och skolledare och dessutom har en mängd stödmaterial tagits fram, både i form av skrifter och digitalt stöd.

Inom satsningen har även den digitala elevdokumentationen utvecklats. Skriftliga omdömen dokumenteras i Stockholm Skolwebb och ett stödmaterial för elevdokumentation finns för att stödja skolorna i detta arbete. En ny planeringsmodul i skolwebben har tagits fram. Där kan lärare göra sina planeringar, skapa matriser för bedömning och dessa kan sedan kopplas till de skriftliga omdömena. Där kan även elever och föräldrar gå in och följa elevens arbete och bedömningen av elevens kunskapskvaliteter. Syftet har varit att skapa ett digitalt uppföljningsverktyg som understödjer en god pedagogisk process.

I anslutning till detta har förvaltningen även tagit fram ett nytt digitalt verktyg för att grundskolorna ska kunna analysera sina resultat på ett bättre sätt via sammanställningar av både skriftliga omdömen och betyg. De kan nu se sina resultat utifrån klass, kön och ämne i samtliga årskurser. Detta för att resultaten på ett bättre sätt ska kunna användas i det kontinuerliga förbättringsarbetet.

Inom gymnasieskolan har inga större centrala satsningar genomförts men i samband med införandet av Gy11 har arbetet med bedömning, både den summativa och formativa, intensifierats inom gymnasieområdena.

Bedömning och betyg kommer fortsatt att vara ett prioriterat område i Stockholms stad.

Uppföljningar

Återkommande resultatdialoger sker med samtliga skolors skolledningar med utgångspunkt från skolans resultatanalys i den årliga kvalitetsredovisningen. Där sker en genomgång av skolans arbetssätt, mål och resultat för att gemensamt formulera strategier för det kommande förbättringsarbetet.

Stockholmsprovet i matematik genomförs för andra året i rad och berör samtliga elever i gymnasieskolans nationella program, åk 1, med en tydlig koppling tillbaka till avlämnande grundskolor åk 9.

Utöver de nationella proven i matematik har under vårterminen 2012 ett gemensamt prov genomförts för elever i grundskolans åk 2, 5 och 8 i syfte att ge ytterligare stöd för bedömning i ett formativt syfte.

Förvaltningens förslag

Förvaltningens bedömning är att det inte är nödvändigt att utöver de styrdokument som finns, och de satsningar som sker, ta fram en gemensam policy för bedömning i skolan. Enligt skolförfattningarna finns det inget krav på gemensam policy för bedömning i skolan.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som remissvar på motion till kommunstyrelsen om gemensam policy för bedömning i skolan.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Per Olsson m fl (MP) enligt följande.

Att utbildningsförvaltningen rekommenderar ett bifall till motionen, samt
Att därutöver anföras

Förvaltningen gör en bra redogörelse för det utvecklingsarbetet som gjorts i staden gällande bedömning och betygssättning. Fortfarande är det dock en för stor skillnad i hur arbetet med bedömning sker ute på skolorna, särskilt gällande de lägre årskurserna. En policy, likt förslaget i motionen, skulle medföra en större medvetenhet om bedömningsarbetet i skolan och bidra till att både lärare, elever och föräldrar fick ett större stöd i relaterade frågor.

Det utvecklingsarbete som gjorts, och som refereras till i förvaltningens utlåtande, har haft en tydlig anknytning till aktuell forskning vilket är väldigt välkommet. Det har dock inte fått som resultat att det som motionen föreslår redan är en realitet på stadens skolor. Att skolans författningar inte ställer krav på en kommunövergripande policy för bedömning är inget skäl till att det inte kan eller bör införas i staden.

En sådan policy skulle också brygga avståndet mellan beslutsfattare och den enskilda skolan gällande frågor som bedömning och betygssättning. Något som vore välkommet med tanke på den något förenklade betygsfixeringen i den politiska debatten.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2012:21

2012:21

Motion av Per Olsson (MP) om policy för bedömning i skolan

Dnr 322-660/2012

Sammanfattning

Bedömning är en helt central del i skolans arbete med att stimulera lärande och kunskapsutveckling. Alla processer som bidrar till att göra lärandet synligt för eleven är de mest effektiva för den fortsatta kunskapsinhämtningen. Motionen föreslår att Stockholms stad beslutar att ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram och besluta om, samt kommunicera en policy för bedömning i skolan.

Bakgrund

Stockholms skolor har alla en miljöpolicy och en likabehandlingsplan, med tydlig hänvisning till nationella styrdokument. Men staden saknar ett samstämmigt arbete kring bedömning. I framförallt England och i USA förekommer det att skolor har en så kallad "assessment policy", som redogör för hur skolan ser på bedömningsarbetet och hur skolan jobbar med detta. Det är ett dokument som främst kommunicerar till elever, föräldrar och lärare och som möjliggör för ett mer samstämmigt och utvecklat bedömningsarbete. Det kan hjälpa till att garantera att skolornas bedömningsarbete utgår från de lärandemål och kunskapskriterier som återfinns i skolans styrdokument och att bedömning sker genom metoder som har vetenskaplig grund.

Läroplanen fastslår att elever har rätt till allsidig bedömning. I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisning slås fast att huvudmannen bör se till att skolorna kontinuerligt arbetar för att bedömningen och betygssättningen ska vara likvärdig mellan skolorna. För att garantera detta bör det därför finnas en bedömningspolicy på varje skola, kopplad till den lokala pedagogiska planeringen, men också en gemensam för Stockholms stad för att säkerställa att det finns ett gemensamt utvecklingsarbete inom be-

dömning i staden. Motionen syftar till en för staden gemensam policy för bedömning.

Syftet med en policy för bedömning bör vara att förtydliga

- Vad Skolverkets allmänna råd kring bedömning innebär i syfte att bättre kommunicera med elever och föräldrar.
- Att det, i staden, sker ett kontinuerligt utvecklingsarbete kring bedömning och vilka bedömningsformer som är lämpliga att använda i olika åldrar, ämnen och sammanhang.
- Att lärare får det stöd som behövs från skollledning och förvaltning för att utveckla bedömning tillsammans, det vill säga att samsyn råder.
- Att bedömningsarbetet i skolorna utvärderas och följs upp.
- Att skolans arbetssätt, mål och resultat kommuniceras, med lärandemålen i centrum.
- Att bedömningarna ända fram till att slutbetyg sätts är till för att stödja elevernas kunskapsutveckling.
- Att elever har möjlighet till inflytande över hur de ska visa sitt kunnande.
- Att främja en planering för de viktigaste proven.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

- att utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram och besluta om, samt kommunicera en policy för bedömning i skolan.

Stockholm den 23 april 2012

Per Olsson